ادبیات عمومیه مجموعه سی

هفته‌لق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته‌در

تاریخ تأسیسی
غرة محرم ۱۳۳۵

نومرو : — ۸۵
۱٤ ایلول ۱۹۱۸

مندرجات

۱ — ورائت سلطنت . . . . . جلال نوری بك
۲ — شرق . . . . . سلیمان لطیف بك
۳ — قطعه . . . . . سمیح ممتاز بك
٤ — أولمن بر امید . . . . . امینه سمیه خانم
٥ — اوائلده بیت مراسمی . . . . . محمد ذکی بك
٦ — فرانسه اختلالی وروحیات انقلابات . . . . . کریدی احمد ساق بك

محل اداره‌سی : باب عالی جاده‌سنده ۷۱ نومرولو دائره مخصوصه‌در .
تلفون نومره‌سی : استانبول ۱۷۸۰

برنسخه‌سی ۳ غروشدر
بدل اشتراك : سنه‌لکی ۱۰۰ ، آلتی آیلکی ۷۰ غروشدر .

(آلی) مطبعه‌سی
۱۳۳٤

قطعه

کوز یاشلرم عذاب عنادك اوکنده ـ اووخ ! . . ـ
اك جانفزا سعادتم ، اك طاتلی دملرم .
ئولمك سنك آیاقلرك آلتنده سودیکم ،
بر عمر اولورکه بن اونی هر لحظه بکلرم ! . .

جنوره ، ۱۸ اغستوس ۱۹۱۸

سمیح محتار

— أولەن بر امید —

۱

« لەمان کولی اوستنده »

(ترینه) ساحلنك شاه نوری (غراندأوتل) اوکنده برساعت قدر واپور بکارکن ، برآشاغی بش یوقاری کزینیور . . اوتل باغچه‌سنده‌کی پالمیه . ماوایا آغاجلرینك شمشه‌لی انکشافلری آرەسنده قاناشان نبسملری حریص باقیشلرمله طولاشمغه چالیشیورم . . . اوتل پنجره‌لرینی سوسله‌یەن قیرمزی ، پنبه ، بیاض ساردونیالر ـ بو فیاض اقلیمك مفرح لطافلرندن ـ بر هدیه کوندرەرك (بوکولرده پك قیاتمش) ذهنمی آچمغه اوغراشیرکن . . . رنك رنك نیچیکارله طولاتمش و تازه برکاینه بکزەین اوتل (فونیکولر) بنك یوکسکدن قلبمه فیرلاتدیغی بوسه‌لرله اوخ . . نقدر کنیشله‌یور . . نقدر کندمی اونوتمش بولیورم !

نهایت واپورده‌یم :

ـ واپورمن ـ دیا کد (لەمان) کولی اوزرنده دوجلی ، ظریف چیزکیلر یاقەرق ایلرولرکن ،

سرینلکدن روحه سرپیله‌ن قانی سوچلر آرمسنده و هیچ پتنیه‌ن دنیا انلرنی آزاده آیپور . . مستقبلك قرانفلرنده امید شعله‌لری سزمن نظرلرم ایسه - منتظم برشهری آمدران (خراندا وئل)ك چیچکلی ، محشم منظره‌سندن دها یوکسکلیور .. - ساحلی چپندن تاشا ایدن (مون‌دلوری) - پشیلاکاره کومولنش (والمون) - هوای اسپیمی‌ی دها زیاده یوقی ایچین اورماندن سیلکینمك اوخراشان (غیلیپول) - تنزل ایتمه‌ین پرادا ایله یونلرك هیبت اك حاکم بر عظمتدن باقان (فو)! . یومکمل اونقاردن‌باشقه دها رچوق طاغلر اوستنده واورمانلردن آچیلان میدانلر آرمسنده بزه‌نیله‌رك قورولمش کاشانه‌لر .. و سناتوریوملر ! ...

- اوخ . . مدنیت آلی - قدرتك کوزلکسی اویاق ، پرتنارق بر نظر ایجاد اتمش ! . . . ترامواپلر ، ترنلر کافی دکلمش کبی طاغلره طیرماشان (فونیکولر)ك تحف و یراز دهملی منظره‌لری.. بنی سویملی بر سورنده اورکوتیرکن ، مدنیتك یوله آلمی آباقلی جالی انرژه سیران حیران باقوب قالیوردم.. صوکره‌ده : « — آه وطنمك طبیعی کوزلکاری ! .. انشاء یزده ملت آلمزله سزی یوله انتظامه قویه‌جغز... » دیه‌رك روحمدن قوپان پیوك برهیجانه سوقلیوردم ..

ساحلدك ، طاغلرك لطافتلرنده بوکبی تمنی هیاجانلرینی عجله‌لك چالیشیرکن ، واپورمز پوریدکجه آرقه‌مزدن کلیورمش کبی اوزاقلان (روشه دوئه‌ی) طاغی - یوزنی دها سیوریانه‌رك بکا بر استهزا فیرلاتیور... اونك ایله کوزلری (لوزن) سمتنه چویریوردم :

— هنوز ایکنجی (وه‌وه‌ی) ك کنیش و تمیز سیمای اوکندیز ... ایشته واور و متلیه طوریله (زمانك قیمتی اخطار ایدن) بیوك ساعت !

همان ! او — صانکه شو جلغی روحه بیصیلدیور :

« — بویله معظم انرلر .. زمانك قیمتی تقدیر ایده‌نلرك همتیله وجوده کلور !!! »

قلبمه دوکولن بوشوجی بر صیجاقلغك شدتیله بوکره صیچرایور .. صوکره محزون . . بویی بوکوك اوکه یاقیوردم ! ...

۲

— اسویچره نقدر کوزلدر ؟ —

مدنیت آلمك اسویچره‌یه بخش ایتدیکی کوزلك - غایت لطیف بر قادینه طاقیلان مزینات قیلندندر .. - حربدن اول برچوق میلیونرلر موقعك بو لطافتنه مجلوباً هرسنه مراجعه کلوب خیلی پاره‌لر صرف ایدرلرمش ... » — ایکی سنه‌دنبرم زنه‌وده آلتی آی قدر اوطوردیغم حالده اسویچره‌نك بو ممتاز لطافتنی لایقیله تقدیر ایده‌مه‌مشدم ، زیرا بونی تقدیر ایچین (ویل نوو) ، قدر ساحل مملکتلرینی ، خصوصیله تداوی محلری اولان طاغلرینی کزوب کورمك لازمدر .

ایچه بر کورمش ، اك زیاده (سیروز پایلاسی) نك طبیعی لطافتلرینه مفتون قالمشدم . ، فقط

مدتی قیافتیله برابر الهك اسوبجره‌یه تخش ایتدیکی نزیه و لطیف منظره‌لری تماشا ایدرکن (سیروز پایلاسی) نك ابتدائی کوزللکلرینی خیلی وحشی بولدم . .

(سیروز پایلاسی) یورطه قیاسی - فزان قیاسی - میل غریب و سالالاق طاش - سمرلی قیا کبی ایلك انسانلر طرفندن یرلیشمش صانیلان متعدد ، قیا صیا آبده‌لریله و نظرلری فاپان رنکلی قیالردن دالغه‌لانمش وادیلریله ، اوچورومله‌ریله مهیب منظره‌لریله . هله ساعتلرجه پیتوب توکنمه‌یه‌جك کشیف اورمانلریله (قرون وسطی) نك - جنکجی . . تورقوج . . فرانلق حیاتی ! معاً تنظیر ایتدیکندن - انسان - اوراده ا کثریا تفکر و تأمله متأثر اولور ...

فقط (اسوبجره) یوله دکلدر ، یوراسی - چیچکلرك ، یشیللکلرك نزیه بر فیض منبعیدر . بر چیچکاریله انواعیله منزین طاغلر . . درەلر . . کوزلری أورکوتمه‌یه‌جك یشیل و میس قولولی اوچورومله‌ر.. یوللردن متبخر وشفقدن ، غروبدن منعکس کاه یشیل ، کاه پمبه طوروبجی فلاطون کولکه‌لریله خارقلنمش نظر فریب کوللر .. - طبیعت - بوتون بو کوزل قیافتلره بورینه‌رك تظاهر ایدرکن ، اطرافه یایدیغی کل ، شبوی قوقولریله‌ده انسانی مست ایدیبور ...

« — بکا اویله کلیورکه : — کوزل تکریم ، اسوبجره خطه‌سی یراتیرکن فردوس اعلایه ، « نظر بیورمشدر !!! »

۳

— (اوشی) ده —

(اوشی) اسکله‌سنه چیقارکن قلبم سویجلی بر امیدله چارپیوردی . . - برکون اول ، صبر آلدیغم اوزره قیمتلی خسته [*] ابی ایدی - بن‌ده ، بوکون اونی کوره‌جك و غربت ایلده تحسرلر چکدیکی آنا شفقتلرینی کوزلرینه دوکه‌جکدم ! . .

(اوشی) نك صره آغاجلی معطر جاده‌سنده بنی بکلهین (بش‌سنه‌لك اوروپا حیاتنده کوروب طویلادیغی مدنیتك فائده‌لی شیلرینی بوکونلرده وطننه عودتله آچه‌جغی بکی برتورك یواجغنه‌دوکه‌جك) کنج محبه‌مله قارشیلاشدم . خسته‌لك عیادتنه کیتمدن اول شویله بر طولاشمق ایسته‌دك . . . (لوزان) ك یوفوشلی اینیشلی سوقاقلرنده کزینه‌کدن و بر قاچ مغازه‌یه دالوب چیقدقدن سوکره بیله بیه‌رك دکلدك . نهایت بنه (اوشی) یه اینه‌رك (اوتل دوپارق) ه کیردك . بوکون خسته‌نی کوره‌بیلمك املی طاشیدیغمدن مرديوه‌لری سیچرایه‌رق چیقوب (ایکنجی چاپنی حاضرلامقله مشغول) خدمتجی قیزه :

« — موسیو کمال حلمی ؟ .. » دیه صوردم .

---

[*] — حسین حلمی پاشا حضرتلرینك ایکی نونهال حیاتی (عثمان و عمر بکلر) اونبش کون فاصله ایله (لوزانده غریب اسیانیولدن) واصل رحمت اولدیلر . جناب حق عائله‌ده کدرديده‌سنه صبر جمیل احسان بیورسون ...

نیز ، مأیوسانه بر باقیشله آلدیغی فنجانلری تبسی‌یه براغه‌رق : «
« کیمسه‌یی قبول ایدمز .. چونکه برادری اولدی !.. »
جوابنی ویرنجه :

بن — صورتمی آصوب « — برادری اونیش کون اول وفات ایتدی ... بوکون (پاسیون فلوریسان) « کیدوب خسته قرداشی کوره‌جکمز . » دیه اصرار ایتدم .

نیز — ایکنیلی بر سسله : « — هیهات ! مادام .. دون اوکله‌دن صوکره ساعت اوچده اوده اولدی .... جله‌سی سویله‌نجه .. اونیش کون مدت هپ طاشیدیغم یجاره (عرحلی) بکك اقاقی امیدی‌ده برآنده أولیوردی !...

رفیقه‌سله بن (اوتل دو پارق) بوتون چاتیسیله‌برابر اوستمزه دوشمش صاغه‌رق حس‌ایتدیکمز أزلك آچیسندن برز چینلق قوپاردق ! .. صوکره :

« — آه نه اولوردی ؟.. آخر نفسنده باشنده بولنه ایدمده او طالعسز اویونك متحسر .. شفیق و حزین وداعلرینی .. - اوکا - امیدمز نوازشلرله تودیع ایدمیه‌یدم !.. » دیه سویله‌ره‌رك آغلامغه باشلادم .. کنج رفیقه‌مده تأثرلرمه هیئه اشتراك ایدییوردی .

— اللهم ! بونه جان طیرمالایجی ایکیزلی بر فلاکت !... تورکیانك اك چالیشقان و ذکی سیالرندن بولنان (عمر و عثمان بکلر) اویونلرینك قابلرنده آچیقلری یاره‌لردن باشقه تورك ملتی کنجلکنده نه‌بیوك الم بوشلقلری‌ده براقدیلر !!! . بوراده بر ایکی برادری طانیپانلرك جله‌سی « — علم و عرفانلریله برابر کوزل خویلرینی‌ده سویله‌یه سویله‌یه چیره‌میورلر ... »

ثروت ، مقدس وطنمزك یك چوق ایشنه رابه‌جق اولان بو کنجلرك طالعسزلکندن بوتون ملتمزده آجی برحصه دوشیور ...

« اوقدراهتاملی تداویلرله بوفلاکتلرك کچیلمکچالیشیلدیغی حالده... ایوانکه (غریب « اسپانیول) دیلیه‌ن بو منحوس خسته‌لق ! هنوز آچیلمقده اولان وطنمزك بو ایکی عرفان « چیچکنی - هر ایکیسی آرمسنده‌ده برنجی خسته‌یی تداوی ایدن اسویجره‌لی طبیب ... - « بچه‌سندن بر قدی ... براقدیغی شی ، کوریوز ، دینج ایکی جوانك قدیده چوردیکی « جسدلریدرکه .. بولنرده - کندیلرینی سومنلرك قابلرینی کم بیلیر نه زهرلی آچیلرله « طولدیروب .. قالین تابوتلره سوار اوله‌رق وطنه عودت ایدمجکلردر !!! «

— (تریسته) یه عودتله —

« آلتی ساعت صوکره »

— شمدی تأثرلرمده بوغوله بوغوله عودت ایدییورم ... ایشته بنه او واپور .. بالکنز (لمان) کولی - صباحکی اشعه‌لرینی بنده کوردیکی ایچین براز اوفکلی !..

آقشام سرینلکنی بلع ایدن کولش — برایلیق ترحم روز کارله آلتی اوتشابه‌رق تسلیمه چالیشیور ..

دائما اویمه‌لری کی کیرپتیلی چمنلی ظریف ساحلار — صباحکی چیچکلی منظره‌لرینی دها معطرا کوللکلر ایچنده عملی کوزلرمه عرض ایدییورلر ..

ابواه ! .. طبیعت آنلك بو سوعملی نوازشلری - دماغمه‌کی کدر محرانی تبدیل ایده‌مدیکی کبی . . نه اوروپانك او مترقی صنعتنده‌کی ظرافت ، نه‌ده چیچکارك رنکنده‌کی لطافت - آرتق بنی اویلاپوب متلذذ ایده‌بیلیور !..

کوزلرم — بوجاذب بدیعه‌لردن فاچینه‌رق (تهدیدکار وضعیتیله طبیعی صباحتلرده‌کی تازه‌لکه اختیارلق کولکه‌سی آتان) (دان دومیدی) طاغلك قارلی و بوکسك تپه‌لرندن (اولدن امیدی) صوریشه‌دورییور !

اسویجره‌نك بو حیرتبخش منظره‌لری - لاهونك عقله وله‌کتیره‌ن لطافتلرینی تنظیره چالیشیرکن ، صاندکه اك قوینی اورمان کوشه‌لرنده کیزلی قالمش عدم باغرشلرینك ماتمی صدالری - بکا :

« — أولدن بر امید .. أولدن بر امید !!! » دیه باغیریور ...

ایشته واپور بیله بو ماتمی صدا ایله صارصیلمغه باشلاپور ...

— ای تکریم! حیاتده نه غریب جلوه‌لر کوستریورسك؟ بن صباحلین ساکن کولك متبسم بدیعه‌لرینی سیر ایده‌رك شنلکله کیدییوردم . . شمدی ایسه کیوکلی دالغه‌لر آرمسنده باقی آتا یوره‌کده‌کی یاره‌لری تکرار قاناتان بر کدرك هیجانلری ایچنده عودت ایدییورم ! !!

۳۱ تموز ۹۱۸ چهارشنبه آتی محرمی

امینه سمیه

اوائلده بیعت مراسمی

عثمانلیلرده بیعت مراسمی ، حکومات سائره‌دن فضله بر اهمیتی ، عهدی زمانده بر قیمتی حائزدر . بو اهمیت وقیمت « خادم الحرمین الشریفین » و « خلیفة روی زمین » عنوان مفخرتلرینی بالاستحقاق احراز بیوران یاووز سلطان سلیم خان حضرتلری ایله باشلار . بونی آکلامق ایچون برپارچه ماضیه ارجاع نظر ایتمك لازم ه‌یور .